

Utvidgat skydd mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet (Ds 2016:26)

Om Afasiförbundet

Afasiförbundet organiserar barn, unga och vuxna med afasi eller språkstörning och deras anhöriga. Afasi uppstår efter en förvärvad hjärnskada, oftast en stroke men också traumatiska hjärnskador. En person med afasi har varierande svårigheter med att tala, förstå tal, läsa och eller skriva. Språkstörning är en medfödd funktionsnedsättning som påverkar talet, språkförståelsen eller användningen av språket.

Sammanfattning

Afasiförbundet välkomnar förslaget till ändring i diskrimineringslagen där undantaget från förbudet av diskriminering i form av bristande tillgänglighet inom varor och tjänster för företag som vid det senaste kalenderårsskiftet sysselsatte färre än tio arbetstagare tas bort. Det är ett steg i rätt riktning och har ett viktigt signalvärde.

Vi anser dock att förslaget är otillräckligt. Skälighetsrekvisiten måste också ses över samt lösningen med andrahandsansvar för fastighetsägare eftersom majoriteten av alla små verksamheter hyr sina lokaler.

Vi anser att Diskrimineringsombudsmannens (DO) arbete utifrån diskriminering av bristande tillgänglighet har haft stora brister, vilket vi utgår har sin grund i bristande kompetens, bland annat om kognitiva och kommunikativa funktionsnedsättningar.

3.2.1

Afasiförbundet anser att det görs en bra analys i avsnittet samt välkomnar förslaget att undantaget från förbudet i form av bristande tillgänglighet inom området varor och tjänster för företag som vid det senaste kalenderårsskiftet sysselsatte färre än tio personer tas bort.

Att undantaget tas bort är en viktig signal för att visa att både små och stora företag som arbetar inom området varor och tjänster har ett ansvar för att personer med olika funktionsnedsättningar, i likhet med andra medborgare, ska kunna ta del av deras verksamheter och utbud. På samma sätt anser vi att undantaget tidigare har utgjort ett

hinder för att kunna driva på en utveckling för delaktighet och ett universellt utformat samhälle.

3.2.3

Afasiförbundet anser att skälighetsbedömningen bör ses över eftersom de idag utgör ett hinder för reella förändringar i linje med FN:s Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Vi anser att undantaget utgör en förlängning av en människosyn där personer med funktionsnedsättning förknippas med kostnader och anpassningar istället för samhällsvinster och medborgerliga rättigheter. En god skälighetsbedömning borde istället för att titta på kostnader med att göra enklare åtgärder titta på de stora möjligheter och vinster det kan ge att inte utestänga den stora andel av medborgare som lever med en funktionsnedsättning.

Afasiförbundet menar att det är mycket positivt att information och kommunikation särskilt nämns, exempelvis anpassade format och personlig service för de grupper som behöver det, och lyfts fram som exempel på skäliga åtgärder. Brist på kommunikativ- och kognitiv tillgänglighet är fortfarande inte lika välkänt som bristande fysisk tillgänglighet. Detta ser vi inte minst i DO:s arbete där en alltför snäv och ensidig tolkning av lagen fortfarande utgör en tröskel för att personer med kommunikativa och kognitiva funktionsnedsättningar ska få sina rättigheter prövade.

4

Afasiförbundet tycker att det är bra att ändringen i diskrimineringslagen ska träda i kraft den 1 juli 2017.

5.4

Då rådande lagstiftning fått ett relativt litet genomslag i samhället anser Afasiförbundet, i motsats till förslaget, att speciella informationsinsatser krävs. Vi vill se tv-sända informationsinsatser kring bristande tillgänglighet som diskrimineringsgrund för att höja företags-, olika verksamheters- och allmänhetens kunskap om lagen samt det nya förslaget.

Stockholm 2016-10-14

Lars Berge-Kleber
Förbundsordförande Afasiförbundet